

Motion till riksdagen 2012/13:Ju9

av **Maria Ferm m.fl. (MP)**
med anledning av skr. 2012/13:47

Hemlig teleavlyssning, hemlig teleövervakning och hemlig kameraövervakning vid förundersökning i brottmål under år 2011

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avsaknaden av kunskaper om effekter av övervakning i skrivelsen.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att omfattningen av skrivelsen bör utökas.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbättring av kvaliteten och innehållet i skrivelsen.

Motivering

Avsaknad av kunskap om effekter av övervakning

Aldrig förr har de brottsbekämpande myndigheternas möjlighet att på hemlig väg övervaka vad enskilda människor gör – eller inte gör – varit så stora som nu. Aldrig förr har de finansiella resurserna varit så stora som nu. Trots det ökar inte andelen personupplärade brott. Någon samlad utvärdering och uppföljning av vilken effekt samtliga hemliga tvångsmedel haft för effektiviteten inom rättsväsendet har aldrig gjorts, inte heller någon analys av om de har lett till att människors vardag och liv i Sverige blivit tryggare. Vi anser att den samlade effekten av de hemliga tvångsmedlen i Sverige, inte bara de som

Fel! Okänt namn på

omfattas av skrivelsen, ska bli föremål för en uppföljning och utvärdering. Den ska undersöka huruvida de hemliga tvångsmedlen varit effektiva i förhållande till uppsatta mål och avsett syfte och i förhållande till det integritetsintrång som skett. Detta anser vi att riksdagen som sin mening bör ge regeringen till känna.

Utökad omfattning av skrivelsen

Liksom i tidigare skrivelser saknas i denna skrivelse väsentliga delar av den mest integritetskränkande hemliga övervakningen. Varken den hemliga rumsavlyssningen eller användandet av hemliga tvångsmedel hos Säkerhetspolisen omfattas. Detsamma gäller åtgärder för att förhindra vissa allvarliga brott. Vi vidhåller kravet att även dessa ska omfattas av skrivelsen. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden (SIN) har under året fått ett utökad tillsynsuppdrag, som numera omfattar även polisens personuppgiftshandling. Till detta kommer förslag framförda i olika utredningar om utökade ansvar inom andra områden. Myndigheten har således, sedan den bildades, kommit att få ett allt större tillsynsuppdrag. Någon samlad återrapportering av myndighetens slutsatser när det gäller den hittillsvarande användningen av de hemliga tvångsmedlen har emellertid inte givits till riksdagen. Vad som anförs i skrivelsen (avsnittet 3.3) redogör ytterst summariskt för slutsatserna i en avrapportering till regeringen. Därutöver finns ett flertal andra tillsynsrapporter som delvis redovisats för regeringen och där SIN funnit skäl att rikta kritik mot hur olika myndigheter fullgjort sina uppdrag. Det handlar bl.a. om ”Gallring i Säkerhetspolisens register”, ”Granskning av hemliga tvångsmedel i vissa fall”, ”Granskning av förstöring av material från hemliga tvångsmedel i vissa avseenden”, ”Registrering av uppgifter hänförliga till enskild i egenskap av kontakt till annan” och ”Försvarsamtal”. Samtliga rör förhållanden som i huvudsak avser verksamhet under år 2011 och tidigare. Någon redovisning av de slutsatser som gjorts i dessa rapporter finns inte i skrivelsen. Vi anser att återrapporteringen till riksdagen om de viktiga slutsatser SIN gör i sin tillsyn måste redovisas till riksdagen betydligt mer omfattande än vad som är fallet i dag och bättre bör återspegla myndighetens slutsatser i dess tillsyn. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Kvaliteten och innehållet i skrivelsen

Ännu en gång ändras upplägget och innehållet i skrivelsen. Ännu en gång går det inte att göra jämförelser över tid. Detta leder inte till en ökad användbarhet av skrivelsen. Redovisningen av nyttan av aktuella tvångsmedel sker

Fel! Okänt namn på

endast i procent av det totala antalet nyttor. Hur många dessa är numerärt i förhållande till antalet meddelade tillstånd framgår emellertid inte. Inte heller framgår om flera nyttor förekommit i samma övervakningsärenden eller hur många övervakningsärenden som över huvud taget inte lett till någonting alls eller som kanske aldrig ens använts. Tidigare år har åtgärdandet av brister hänvisats bl.a. till att Åklagarmyndigheten skulle utveckla ett nytt digitalt system. Detta har kollapsat och Åklagarmyndigheten har nu återgått till sitt tidigare system. Frågan är vad regeringen gör för att säkerställa att redovisningsunderlagen blir bättre och att regeringens egen redovisning blir läsbar, jämförbar och användbar. Vad som här anförts om behov av förbättring av skrivelsen bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 18 januari 2013

Maria Ferm (MP)

Agneta Börjesson (MP)

Mehmet Kaplan (MP)